

Ishaja vsak dan s jutraj razvem
v ponedeljkih in dnevih po prasn-
nikih. — Posamezna številka
Din 1.— na 16 straneh Din 2.—
mesečna naročnina Din 20.—, za
tujino Din 30.— Uredništvo v
Ljubljani, Gregoričeva ulica 23.
Telefon uredništva 30-70, 30-69 in
30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračam.
— Oglas po tarifi in dogovoru.

Uprava
v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Aleksan-
drova cesta št. 24, telefon 29-60.
Podružnica v Celju,
Slomškov trg šte. 4.

Št. 107 a

Ljubljana, sobota, dne 4. oktobra 1930

Leto I.

Za obnovitev enotnosti britanskega imperija

Kar je imperijalna konferenca iz l. 1926 razdružila politično, naj letošnja zopet združi na gospodarski podlagi - Zgodovinska važnost problemov na dnevnem redu - »Anglija ni več gospodarica usode dominijonov« - Skeptična predvidevanja francoskega tiska

London, 3. oktobra. »Times« posveča imperijalni konferenci, ki je sedaj na sestanku, članek, v katerem označuje njene naloge v primeri z nalogami, ki so tvorile program zadnje imperijalne konference iz leta 1926. Ako se letošnja konferenca razlikuje od zadnje po tem, da so njeni člani skoro sami novi ljudje — piše list — je pa velika razlika med eno in drugo konferenco tudi z ozirom na njene glavne naloge. Konferenca iz leta 1926. se je vršila v znamenju vprašanja položaja posameznih dominijonov. Njena funkcija je bila, da določi, da so dominijoni popolnoma neodvisne enote, ki niso več v ničemer podrejene londonskemu parlamentu in londonski vladi. Njen rezultat je bil ta, da se je na njej uničilo edinstvo imperija s tem, da so se odpravile vse vezi, ki so spajale posamezne dominijone.

Letošnja konferenca, če ne izda vseh upov, ki se stavijo vanjo, se bo vršila v znamenju ideje sodelovanja in njena funkcija bo, da najde sredstva, s pomočjo katerih bodo mogle članice imperija skupno delati za pospeševanje skupnega blagostanja. Njen rezultat bo, kot se splošno pričakuje, ta, da spravi imperij na pot, na kateri najde novo edinstvo v svobodnem sodelovanju, da se s pomočjo tega sodelo-

vanja premagajo težkoče, v katerih se nahajajo posamezni deli imperija.

V nadaljevanju pravi list, da bodo na dnevnem redu sicer tudi druga vprašanja, ki pa bodo imela le postransko važnost in ne bodo mogla oddaljiti konference od njene glavne cilja, ki je, da položi temelje novi dobi izdatnega in plodnosnega sodelovanja.

London, 3. oktobra. Hughes, bivši avstralski ministrski predsednik, je imel na študentovskem zborovanju v Sidneyu govor, v katerem je izjavil, da vprašanje pravice dominijonov do izstopa iz imperija, katero je postavila sedaj Južna Afrika, ne more biti rešeno s strani Anglije same. To vprašanje se marveč tiče tudi vseh ostalih dominijonov.

Čas je — je rekel govornik — da Anglija spozna, da ni več gospodarica naše usode. Misel, da bi Anglija sama mogla razbiti britanski imperij, ne da bi nas vprašala za svet, je gorostasna.

Pariz, 3. oktobra. Tukajšnji listi pripisujejo britanski imperijalni konferenci veliko važnost, ker se predvideva, da bodo imeli njeni sklepi zelo dalekosežen vpliv na vso angleško in tudi evropsko politiko sploh. Saint-Brici piše v »Journalu«: »V hipu, ko se toliko govori o Panevropi, je

na mestu vprašanje, ali ni to, kar se hoče napraviti, nekaj popolnoma podobnega skupnosti britanskih dominijonov. Na videz — odgovarja — je popolnoma ista stvar, a v bistvu je najbrže ravno nasprotje tega. Z načrtom Panevrope se hoče doseči grupacija držav, ki niso bile nikdar spojene med seboj s nikakimi vezmi. Za britanski imperij pa je vprašanje v tem, da se prepreči razpad grupacije, ki je omajano vsled istih vprašanj, radi katerih bi se hotelo ustvariti panevropsko unijo. Britanski imperij je ostal na varnem pred političnimi spori, ki so razdvajali Evropo, toda danes spravljajo njegov obstoj v nevarnost isti interesi, kateri bi si želeli v Evropi napraviti spravo. Imperijalna konferenca bo posebno v tem pogledu polna dragocenih nauk za nas.«

»Figaro« pravi, da s dominijoni odločeni, da ne dovolijo, da bi se centralna oblast, ki je zginila v politični obliki, zopet vzpostavila pod gospodarsko krinko. Z drugimi besedami: dominijoni, ki so postali neodvisni, hočejo preprečiti obnovitev enotnega imperija. Konferenca kot taka ne zadeva le britanska vprašanja. Dominijoni imajo svoje mnenje in svoje stališče o vprašanju varnosti in razorožitve in o delovanju Društva narodov. Londonska vlada je šedalje

bolj prisiljena se držati proč od agitacij na kontinentu. Med amerškimi in britanskimi Združenimi državami se nahaja Evropa v kočljivem položaju. V tem pa še ni zadosten razlog, da bi jo stavili pod pretvezo federacije pod vodstvo Nemčije.

ANGLEŠKI KRALJ JURIJ

Volilni proglas voditeljev Heimwehra

Veliko razburjenje med vsemi meščanskimi strankami radi groženj s prevratom — Heimwehri pojdejo v volilni boj samostojno

Dunaj, 3. oktobra. d. Kakor znano, je bil večeraj objavljen oglas vodstva Heimwehrov, ki sta ga podpisala notranji minister Starhemberg in drugi vodja Zveze Pfriemer. V oglasu je med drugim rečeno: »Če so Heimwehri danes položili svojo roko na krmilo vlade, se to ni zgodilo, da bi podpirali krščanske socialce, temveč zato, da obdrže krmilo za Heimwehre. Pri tem so trdno odločeni, da si ga tudi od rdeče večine ne pustijo iztrgati iz rok.«

Ta objava se je seveda splošno tako razlagala, da bi heimwehrovski ministri, če bi volitve izpadle ugodno za opozicijo, tega n » priznali. Meščanski opozicijski listi so zaradi tega kljub mnogim konfiskacijam, ki so jim bili zadnje dni izpostavljeni, zavzeli ostro stališče napram namerni kršitvi ustave. Pozyali so tudi predsednika republike, naj takoj intervenira proti Starhembergu. Socijalni demokrat je gredo še dalje in sklicujejo republikansko zaščitno zvezo, da ukrene potrebno proti grožnjam Heimwehra.

Med tem pa se je notranji minister Starhemberg na pritisk drugih ministrov odločil, da s posredovanjem »Politične korespondence« nekaj popravi večerajšnji objavo. On pravi, da so večerajšnji objavo slabo razumeli. Posebno ugovarja Starhemberg mnenju, kakor da bi heimwehrovski ministri že vnaprej ne hoteli priznati volilnega rezultata.

ro tej izjavi so se duhovi deloma pomirili. Ali kljub temu mnogi listi vodstvo

Heimwehrov še ostro grajajo, tudi tisti, ki so sicer prijazno razpoloženi napram Heimwehrom. »Neues Wiener Abendblatt« pravi: »Heimwehri se morajo varovati pred tem, da bi še dalje napravljali zmedo in nemir med meščanskim prebivalstvom in s tem samo pospeševali stvar socijalnih demokratov. »Neue Freie Presse« piše: »Heimwehri bi morali prav zdaj, ko divja proti njim vihar najhujše agitacije, bolj in bolj skrbeti za to, da se njihove objave ne razumejo krivo.« List ugovarja, da manjka pravega kontakta med elementi kabineta.

Linz, 3. oktobra d. »Die Tagespost«, ki je krščanski-socialen Heimwehrom prijazen list, piše danes pod naslovom: »Odstopitev: Imenovanje dr. Strafella za generalnega direktorja zveznih železnic je udarec v obraz tudi za voditelje Heimwehrov. Razložna razpoka je začrtana v Vaugoinov kabinet. Vsi, ki s Heimwehri pošteno mislijo, ne zaupajo, da bosta heimwehrovska ministra delala na to, da se Strafella takoj odstrani. Če bi bila ta zahteva odklonjena, potem za Starhemberga in Huberja ne preostane nobena izbira.

Dunaj, 3. oktobra. d. Jutri se pričnejo med krščanskimi socialci in med Heimwehri odločilni razgovori o skupnem nastopu pri volitvah. Določeno je, da bodo Heimwehri povsod postavili svoje lastne kandidatne liste, vendar se oni ne bodo borili proti krščanskim socialcem.

Škof Szepticki obsoja sabotažo proti Poljski

Za sabotažo s strani Ukrajincev so odgovorni komunisti

Varšava, 3. oktobra. AA. V intervjuju, ki ga je dal dopisniku lista »Express« Poranji grškokatoliški škof v Lvovu Andrej Szepticki, je le ta izjavil, da so za sabotažo proti Poljski s strani Ukrajincev odgovorni komunisti, ki imajo interes, da napravijo razdor med poljsko-rutenskimi odnošaji. Ta sabotaža je naperjena proti privatni lastnini, tako proti veleposestvom, kakor proti malim posestnikom in ima svoj izvor v komunistični propagandi. Veliko ukrajinsko organizacijo obsoja grškokatoliška cerkev kot tajno organizacijo in organizacijo, ki nima zveze z ukrajinskim prebivalstvom. Izvor delovanja organizacije se nahaja v inozemstvu, kjer se bavi

njen predsednik Konovalev, ki se ne more smatrati za rutenskega političnega človeka. Rutenski prebivalci obsojajo sabotažo. Na koncu je Szepticki izjavil svoje zadovoljstvo glede razgovora z ministrom notranjih zadev Kladkovskim, ki je obljubil, da bo vlada z najenergičnejšimi ukrepi preprečila sabotažo, da pa vlada nima nobene namere, boriti se proti rutenski kulturi in prebivalstvu.

Velik potres v Perziji

Teheran, 3. oktobra. AA. 40 milj severno od Teherana je bil potres, ki je napravil veliko škodo.

Zasedanje sveta fašistovskih korporacij

En del »generalnega štaba italijanskega gospodarstva« za spremembo linije fašistovske gospodarske politike

Rim, 3. oktobra. n. V diskusiji, ki se vodi na zasedanju fašistovskega korporacijskega sveta, je pravosodni minister stavil predlog o klasifikaciji poedinih sindikalnih organizacij. Naglašal je, da mora korporacijski sistem, »ajti vse organizacije, tako delodajalske, kakor delavske in in-tualske. Korporacije se morajo urediti z zakonskimi odredbami. Poleg dosedanjih 12 sindikalnih zvez je treba tej organizaciji priključiti še eno. Za tesno sodelovanje med temi sindikalnimi zvezami bo morala sk oti država. Vprašanja pobijanja brezposelnosti pa ne more niti ne sme reševati korporacijski svet, nego je to naloga države.

Poedini govorniki so v diskusiji naglašali potrebo, da se korporacijski svet postavi kot posvetovalen organ vlade, tako da bi se na ta način čim prej in na čim bolj uspešen način našel izhod iz sedanje gospodarske krize.

Ves fašistovski tisk opozarja, da je Mussolini v svojem govoru brez obotavljanja priznal težki gospodarski položaj ter podal pravo sliko situacije, naglašajoč posebno borbo proti nepoštenim gospodarstvenikom in finančnim spekulantom. »Il Lavoro Fascista« smatra, da je treba pričeti borbo proti tem elementom, ki so v fronti kapitalistov. Treba je prestopiti iz defenzive v ofenzivo. Italijanski delavci so dokazali svojo zvestobo režimu in sedaj fašistovski

režim ne sme in ne more dopustiti, da bi bili delavci še bolj izkoriščani, varani in izžemani od onih, ki sejejo propast in bedo. »Giornale d'Italia« trdi, da gospodarska kriza dela velike skrbi vsemu svetu. Mussolini, pravi list, ima veliko sposobnost, da vidi v bodočnost, toda spremenitve tako kočljivega svetovnega pojava, kot je gospodarska kriza, le ne more napovedati, ker je ta problem pretežak. »Tribuna« pozdravlja s svoje strani Mussolinijevo izjavo, da bodo morali biti kaznovani spekulanti, ker sejejo propast in bedo. Mussolini ima prav, pravi »Tribuna«, ko je zatrdil, da so za takšne elemente zopori premalo in da jih je treba kaznovati s smrtjo. »Teverec« meni, da je Mussolini vse sistematično pripravil, da bi se Italija čim prej rešila te gospodarske krize.

Rim, 3. oktobra. AA. Na seji nacionalnega sveta za korporacije se je nadaljevala razprava o zadruženih vprašanjih. Govorila sta minister pravde Rocco in minister za korporacije Bottai. Nekateri člani sveta so predlagali izpremembo linije v fašističnem gospodarstvu. Minister Bottai je nastopil proti temu, češ, da je fašistično gospodarstvo še premlado in da ima še prekratko izkušnjo ter da fašistična revolucija ne more menjati poti po osebnih željah in nezadovoljstvih. Nocoj bo razprava zaključena, nakar se bo vršilo glasovanje o predloženem dnevnem redu.

Nemčija ne namerava zahtevati moratorija

Izjava ministra Dietricha o novem finančnem programu in parlamentarnem položaju

Berlin, 3. oktobra. AA. Zadnje čase so se razširile v inozemstvu vesti, da namerava Nemčija zahtevati moratorij plačila, izvira-jočega iz Youngovega načrta. V razgovoru z novinarji je finančni minister Dietrich kategorično zanikal te vesti in izjavil, da ministrski svet ni nikoli razpravljal o tem vprašanju in da bo skušal z vsemi silami s pomočjo reformnega programa popraviti nemške državne finance. Dietrich je nadalje dejal, da so brezposelne podpore v največji meri škodovale ravnotežju državnega proračuna. Po novem finančnem programu se to ne bo več zgodilo in je upanje, da bo bodoči državni proračun v ravnotežju. Nadalje bo država konsolidirala letišči dolg,

kar je bistvenega pomena za ozdravljenje nemških financ. Glede parlamentarnega položaja se je minister izrazil zelo optimistično in dejal, da upa, da se bo našla v državnem zboru trdna vladna večina.

Hitler se pogaja z Rothermerom

Berlin, 3. oktobra. n. Kakor znano, so se razširile vesti, da se Hitler pogaja z lordom Rothermerom. Lord Rothermere zahteva od Hitlerja, naj opusti borbo proti Židom. Sedaj piše Hitler v listu »Völkischer Beobachter« dal odgovor na to zahtevo in dejal, da se nikoli ne bo odrekel antisemitizmu, temveč ga bo izvajal tudi tam, kjer ga doslej še ni bilo.

Dolžnost inteligence do naroda

V velikih časih našega narodnega preporoda je bila vsa naša inteligenca tesno združena z narodom, je bila eno z njim. Nobenega prepada ni bilo takrat med šolanimi ljudmi in preprostimi narodom in zato je narod zaupal svojim voditeljem, da so mogli ti izvesti vsako stvar. Vsak inteligent je bil takrat nujno tudi naroden agitator in za slabega narodnjaka je veljal vsak inteligent, ko se ni aktivno udeleževal narodnega boja. Zato je bil v tistih časih vsak sposobnejši inteligent vse: politik in žurnalista, pisatelj in narodni gospodar, ker na vseh poljih je bilo treba napeti vse sile, da je dohiti naš narod zamujeno in se uvrstil v krog kulturnih narodov.

Naravnost čudežen je bil razvoj našega naroda vsled tega intenzivnega dela inteligence. Leta 1848 se narod tlačanov, je le eno generacijo nato že popolnoma probujen narod, ki je na mogočnih taborih zahteval svoje pravice. Še leta 1848. brez svoje zemlje pričinja kasneje slovenski kmet le eno generacijo ustanavljati svoje zadruge in gospodarska osamosvojitve kmetla je bila izvršena. Obenem pa je silno napredovala tudi kultura našega ljudstva in v kratkem času ni bilo večjega kraja, kjer ne bi delovalo vsaj eno proučno društvo. Istočasno pa so delovni učitelji in ekonomski skrbniki, da se je narod oprijel umnega gospodarstva in da je napredoval tudi gospodarsko. V skokih je takrat napredoval ves naš narod, ker je bila inteligenca z njim eno, ker ga je la z rodoljubnim vzgledom vodila na pravo pot.

Zlasti po vojni pa se je vez med inteligenco in narodom silno razkljala in dostikrat so tudi že nastali veliki in nevarni prepadi. Posledice tega nasprotja niso izostale in naš nacionalni razvoj je zastal. Meslo da bi po zmagi zadružne misli storili še korak naprej in pričeli s koncentracijo kapitala, da izvedemo popolno gospodarsko osamosvojitve dežele in naroda, smo ostali na stari točki ter izgubili tako tempo v našem razvoju.

Vsled tega je prva naloga sedanje dobe, da se zopet utrdi dobra zveza med šolanimi ljudmi in priprostim narodom, in to nalogo ima izvesti jugoslovanska akcija. Kajti ta hoče prav tako vzbuditi vse sile naroda, kakor so to hoteli in dosegli ustvaritelji našega nacionalnega preporoda. Zato pa morajo tudi danes šolani ljudje razumeti svojo narodno dolžnost prav tako, kakor so jo umevali inteligenti za časa narodnega preporoda. Ni zadosti, če kdo posveta le del svojih sil narodnemu delu, temveč prav vse sile treba žrtvovati za narod, kakor je to delala inteligenca našega preporoda. In kakor so bili prej šolani ljudje vse, kar je zahteval trenutek, tako morajo tudi danes vršiti naši inteligenti vse posle, ki so potrebni. Predvsem pa mora biti vsak inteligent aktiven propagator jugoslovanske ideje, da bo ta čim prej povzročila ono gibanje, ki bo rodilo v narodu isti polet, ko narodni preporod.

Aktivna propaganda jugoslovanske misli pa nujno zahteva, da je njena vsebina ločno določena, da vsakdo ve, kaj je in kaj ni v skladu z jugoslovansko mislijo. Zato je treba postaviti podoben jugoslovanski program in ga utemeljiti v vsakem oziru. To nalogo bi morala naša inteligenca že davno pričeti vršiti in že danes bi morala splošna diskusija o jugoslovanski akciji in njenem programu pripraviti jugoslovanski akciji pot v vsako hišo.

To aktivno sodelovanje inteligence pa bi moralo povzročiti tudi to, da bi tudi vse naše kulturne institucije, da bi vse naše kulturno življenje delovalo za zmago jugoslovanske misli. Radio, film, gledališče, predavanja, knjižnice, čitalnice in časopisi, skralka vse bi moralo služiti propagandi jugoslovanske akcije, ne pa samo interesom profita.

Kakor so žalostni časi opomin, da ne ponovimo starih napak, tako so zanosni časi narodnega napredka poziv, kako treba delati, da se doseže napredek. In razveseljiva doba narodnega preporoda nam pravi, da je bila ta doba plodonosna, ker je bil inteligent ozko zvezan z narodom, ker je ves služil narodni misli. Naj postane ta opomin zakon za vse in takoj se prične narodno gibanje, ki bo dalo prav tako čudežne uspehe, kakor je bil razvoj našega naroda iz tlačanstva v novo dobo. V ta namen nastaja jugoslovanska akcija in zato so vsi patrioti pristaši te akcije.

Gospodarsko zblizanje med Jugoslavijo in Grčijo

Skupna seja jugoslovanskih in grških gospodarstvenikov — Resolucija o sodelovanju med jugoslovanskimi in grškimi trgovskimi in industrijskimi in obrtnimi zbornicami — Jugoslovanski gospodarstveniki zapustili Atene in se vračajo v domovino

Atene, 3. oktobra. AA. Danes so predstavniki vseh naših gospodarskih organizacij, udeleženi na izletu v Grčijo, imeli v atenski trgovski zbornici s predstavniki grškega gospodarstva skupno sejo, kateri je predsedoval senator Hadži Kiriakos. Na seji so razpravljali o vseh aktualnih gospodarskih vprašanjih ter ugotovili potrebo čim ožjega sodelovanja. Po razpravi je bila sprejeta sledeča resolucija:

1. da trgovske, industrijske in obrtne zbornice, kakor tudi ostale gospodarske organizacije v sodelovanju z grško-jugoslovansko ligo najenergičneje delajo za razširitev gospodarskih zvez med obema državama. Za doseg cilja je treba razviti propagando v dnevnem in strokovnem tisku, imeti čim večje predavanja o potrebi skupnega delovanja in prijateljskih odnosov, organizirati potovanja gospodarstvenikov in javnih delavcev obeh držav, prirediti razstave pridelkov na sejnih, a prvenstveno je potrebno, da pošlje grška gospodarska zbornica kolekcijo grških pridelkov trgovski zbornici v Beograd, ki jih bo razstavila in po potrebi poslala tudi drugim zbornicam v državi, da jih razstavijo. Isto velja glede prireditve razstave jugoslovanskih pridelkov v Grčiji;

2. da zbornice napravijo potrebne korake, da obe prijateljski državi posvetita potrebno pažnjo zbornicam obeh držav pri nabavkah za javne potrebe, državne nabavke, nabavke monopola itd.;

3. da obe državi skupno delata na tehničnem zboljšanju in olajšanju mejnih prehodov tako ljudi kakor blaga, da se omogoči čim lažji promet med obema prijateljskima državama;

4. da se priporoči nacionalnim in regional-

nim zbornicam, posebno beograjski zbornici in atenski trgovski in industrijski zbornici, da sprejmejo nase dolžnost organizirati v sodelovanju z jugoslovansko trgovsko zbornico v Solunu odbora v Beogradu in Atenah, ki bosta proučila vsa potrebna vprašanja in delovala na poglobitvi in olajšanju medsebojnih zvez. Odbora v Atenah in Beogradu bosta priredila štatute za skupno delo in se bosta sestala 1. januarja 1931 v Solunu.

To resolucijo, ki jo je predložil v imenu jugoslovanskih gospodarstvenikov g. Petković, podpredsednik trgovske zbornice v Beogradu, so sprejeli navzoči soglasno in z odobravanjem. Resolucija vsebuje tudi predlog generalnega tajnika zagrebške zbornice za TOI g. dr. Čuvaja.

Atene, 3. oktobra. AA. Odpravnik poslov jugoslovanskega poslaništva v Atenah Miloje Jovanović je priredil svečan sprejem s čajanko na čast jugoslovanskim izletnikom. Sprejema so se udeležili atenski trgovci, industrijalci in intelektualci ter zastopniki oblasti.

Zvečer se je vršil svečan banket, ki ga je priredil predsednik atenske občine Merkuris na čast našim izletnikom v hotelu »Petite Balet«. Naši izletniki so bili s sprejemom v Atenah zelo zadovoljni.

Zvečer so se izletniki odpeljali v Jugoslavijo. Na postajo jih je spremljal sprejemni odbor in veliko število meščanstva. Garda drugega korpusa je svirala na postaji državni himni. Tako z naše kakor z grške strani je bilo izrečeno na postaji več prijateljskih poslovnih govorov. Na postaji je bil med drugimi odpravnik poslov Jovanović s celokupno jugoslovansko kolonijo.

Kitajski roparji umorili dve angleški misijonarki

Druge misijonarje je spravil angleški konzul na varno

London, 3. oktobra. AA. Cerkevno misijonarsko društvo je prejelo vest, da so kitajski roparji umorili angleški misijonarki miss Edith Nettleton in miss Jane Harrison, ki sta padli v njihove roke že meseca junija.

Dasi ni še prišla potrditev te vesti, smatra zunanji urad, da je vest resnična. Obe misijonarki so ujeli roparji v Čunganu v pokrajini Fukien. Zahtevali so od angleškega konzula Martina v Fuču ogromno

odkupnino. Martin je odpotoval v notranjost dežele in spravil kljub številnim roparskim četam vse druge misijonarke tega okraja na varno. Konzul je ob takrat storil vse, kar je bilo v človeški moči, da pride v zvezo z ugrabitelji in z ugrabljenkami. Lokalne oblasti so mu dale na razpolago čete in ko je bilo tudi to zaman, je sam potoval v notranjost dežele. Brzojavka iz Fuča pravi, da se konzul in duhovnik Alfred Sills vračata proti Fuču.

Nabava škropilnic in selektorjev

Blago pride prihodnji mesec in se bo prodajalo kmetom za obveznice vojne škode — Nova naročila iz fonda Nj. Veličanstva kralja

Beograd, 3. oktobra. AA. Ministrstvo za poljedelstvo je sklenilo na račun reparacij posebne pogodbe z nemškima tvrdkama Karl Schwarz v Ludvigshafnu ob Reni in brati Rever iz Vala za dobavo 3.000 malih in velikih škropilnic za sadje in 75 motornih trierjev - selektorjev »Pescusc«. Pogoji so sprejeti. Blago pride prihodnji mesec in ga bo prodajalo ministrstvo kmetom za obveznice vojne škode. Povprečna cena manjših nahrbtnih škropilnic bo okoli tisoč dinarjev, velikih na kolesih pa 1600 dinarjev. Motorni trier-selektor bo stal do

50.000 Din. Celokupna nabava bo znašala 600.000 zlatih mark (okoli 8 milijonov dinarjev).

Razen nabave teh trierjev na račun reparacij se bodo nabavili še drugi iz fonda Nj. Vel. kralja pri Narodni banki. S tem bo storjen znaten napredek v pogledu selekcije in tipizacije naše pšenice.

Za nabavo škropilnic in materijala za škropljenje sadja je takisto že določen kredit enega milijona dinarjev, ki bo nakazan banknim upravam.

Usmrtitev morilca Dragana Travice

se je izvršila včeraj na istem mestu, kjer je bil obešen čaruga

Osipek, 3. oktobra. k. Danes ob 6. zjutraj je bila izvršena na dvorišču tukajšnjega sodišča justifikacija 33letnega delavca Dragana Travice, ki je ubil ogledarja Plutića in njegovo ženo. Travica je, kot vse kaže, obračunal s svojim življenjem. Včeraj je zahteval žgance s slanino. Dame in gospe so mu prinesle cigarete, grozdja in slaščice. Obsojenec je mnogo kadil. Ves čas je bil razpoložen in snoči so mu prinesli pečenko. Ves popoldne se je razgovarjal z orožniki in novinarji. Posloviti se ni hotel od nikogar. Davj ob 5. je sprejel verska tolažila od prote Bogdanovića in še tik pred odhodom na morišče ni pokazal nobenega razburjenja. Orožniki

so ga točno ob 5. uri povedli iz celice in ga odali oboju izvršilnega senata. Postavljena so bila vešala in sicer na istem mestu, kjer je bil obešen Jovan Stanislavljević Čaruga. Krvniku Hardtu je pomagal njegov pomočnik Likčić. Travica je s trdnim korakom stopil pod vešala in nato se je takoj vršila justifikacija. Pomočniku delo ni šlo od rok in zato je Travica, ki se je spodtaknil ob stolu, dejal, naj ga pusti, da sam stopi na stol. Ko je bil na stolu, je dejal: »Zbogom bratje! Ne ljutite se name, jaz nisem razbojnik. Nesreča me je pripravila do zla. Kaj hočem?« Dalje ni mogel govoriti, ker je krvnik že začel opravljati svoje delo.

Imenovanja

Beograd, 3. oktobra. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja na predlog ministra prosvete in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta je postavljen v ministrstvu prosvete za načelnika splošnega oddelka v 3-I *Momčilo Milošević*, inšpektor istega oddelka v isti skupini in kategoriji.

Beograd, 3. oktobra. I. Z dekretom pravosodnega ministra sta potrjena za stalna in pomaknjena v 8. skupino I. kategorije sodna pripravnik Pance Vinko in Schauer Rudolf, oba pri delnem sodišču v Ljubljani.

Beograd, 3. oktobra. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja, na predlog predsednika ministrskega sveta je imenovan za šefa prvega oddelka glavne kontrole v 3-I *Ilija Popović*, šef istega oddelka v 4-a-I.

Mraz v Poljski

Varšava, 3. oktobra. d. Včeraj je po vsej Poljski temperatura silno padla. Najnižje je kazal termometer v Tarnopolu in v okolici Zakopanah, kjer je bilo 7° C pod ničlo. V Varšavi je kazal termometer danes 1° C pod ničlo.

Težka železniška nesreča v Franciji

Sest človeških žrtev — Mnogo ljudi ranjenih
Paris, 3. oktobra. d. Na kolodvoru St. Lazaire se je danes zgodila velika železniška nesreča. Predmetni vlak se je iz neznanega vzroka ustavljal 100 metrov pred vhodom na kolodvor. Potniki vlaka so začeli kar na odprti progi izstopati. Ta trenutek pa je po posebnem tiru privzelo brzovlak in zavozil naravnost v množico potnikov. 6 oseb je bilo priči mrtvih, mnogo pa jih je bilo težko ranjenih; njih število pa še ni ugotovljeno.

VREMENSKA NAPOVED.

Dunaj, 3. oktobra. Tu in tam zjutraj mraz, podnevi pa zvišanje temperature. Začenja se tudi oblačiti.

Praga, 3. oktobra. Na Češkem, posebno v Čekem lesu, je včeraj in predvčerajšnjim padlo precej snega.

Bukarešta, 3. oktobra. Zaradi padca temperature je včeraj in danes padel prvi sneg, posebno pri Targovištu.

Prihod ministra Serneca v Beograd

Beograd, 3. oktobra. I. Z jutranjim brzovlakom ob 8.20 je dospel iz Ljubljane v Beograd novi minister za šume in rudnike g. inž. Dušan Sernec. Gospod minister Sernec odpotuje jutri dopoldne ob 9.45 z brzovlakom v Skopje. Iz Skoplja bo g. minister Sernec skupaj z ministroma Frangešem in Uzunovičem odšel na inšpekcijsko potovanje po Vardarski banovini.

Naša delegacija za kongres Rdečega križa

Beograd, 3. oktobra. AA. Davi sta odpotovala v Bruselj na mednarodno konferenco društva Rdečega križa dr. Zarko Ruvidić, sanitetni general in Dragoljub Popović, glavni tajnik društva Rdeči križ. V Bruslju se nahaja že predsednik našega Rdečega križa g. Marko Leko. Na tretji vseslovenski zdravniški kongres, ki bo od 5. do 8. t. m. v Splitu, je odpotoval kot delegat ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje dr. Katičić, načelnik sanitetnega oddelka.

Premestitve carinikov

Beograd, 3. oktobra. AA. S sklepom ministrstva za finance so prestavljeni na glavno carinarnico v Zagreb med drugimi:

za carinika Ivan Ramor, carinik v Dravogradu. Mež, Ivan Veber, carinik v Mariboru, Rok Pak, carinik v Mariboru, Niko Vrničnik, carinik na Jesenicah, Franjo Lah, carinik v Ljubljani, Mirko Kogoj, carinik v Mariboru, Aleksander Čermik, carinik v Mariboru, vsi po potrebi službe. Za pomožnega carinika Marjan Novak, pomožni carinik v Mariboru, Josip Kešnin, pomožni carinik v Dravogradu-Meži, za arhivskega pripravnik Miroslav Ferenc, arhivski pripravnik v Mariboru, vsi po potrebi službe; na glavno carinarnico v Ljubljano za carinika Dragoljub Ilić, carinik v Caribrodu, Niko Rose, carinik v Zagrebu. Vinko Benčić, carinik v Zagrebu, Nedat Marković, carinik v Beogradu, Dušan Janjić, carinik v Veliki Gradski, vsi po potrebi službe, za pomožne carinike Nikola Jegen, pomožni carinik v Zagrebu, Dušan Spazier, pomožni carinik v Veliki Kikindi, Konstantin Živić, pomožni carinik v Beogradu, vsi po potrebi službe, za carinskega pripravnik Marjan Vitezić carinski pripravnik iz Zemunike, Meho Simić, carinski pripravnik v Zemuniku, oba po potrebi službe, za glavnega arhivara Božidarja Simića, glavnega arhivara v Beogradu, za pomožnega arhivara Zarka Krstića, pomožnega arhivara v Subotici, oba po potrebi službe, na carinarnico v Mariboru za carinike Branimir Rendić, carinik v Zagrebu, Hugo Korđun, carinik v Zagrebu, Novak Stanimirović, carinik v Beogradu, Stevo Radisavljević, carinik v Beli Cerкви, Zvonimir Svegljić, carinik iz Preka, Svetislav Gajević, carinik v Beogradu, Vasilje Lazić, carinik v Veliki Gradski, Milivoj Tešić, carinik v Prahovu, Zoran Zatic, carinik v Subotici, Bogomil Jarc, carinik v Zagrebu, vsi po potrebi službe, za pomožne carinike Nikola Vojanović iz Beograda, Stanko Mijatović, carinik v Kotoribi, Alojzije Grubić, carinik v Kotoribi, Metod Grgorjević, carinik v Beogradu, vsi po potrebi službe, za pripravnik Marjan Brozović, pripravnik na Sušaku, Zvezdan Vujadinović, pripravnik v Beogradu, Zija Biščević, pripravnik v Beogradu, vsi po potrebi službe, na carinarnico Jesenice za carinike Alojz Horvat, carinik v Mariboru, po prošnji, Trifun Vulošević, carinik v Beogradu, Demeter Stojanović, carinik v Beogradu, Miha Zurić, carinik v Zagrebu in za carinskega pripravnik Aleksander Jović, pripravnik v Novem Sadu, vsi po potrebi službe.

Razdeljevanje plemenskih bikov med živinorejske zadruge

Beograd, 3. oktobra. AA. Plemenski biki, ki jih je nabavilo ministrstvo za poljedelstvo v inozemstvu, že prispevajo v našo državo in se bodo razdelili v prvi vrsti živinorejskim selekcijskim združenjem. Za razdeljevanje teh bikov živinorejskim selekcijskim združenjem je izdelalo ministrstvo za poljedelstvo, oddelek za živinoreje, posebne pogoje. Po teh pogojih bodo dobivale te zadruge bika:

1. proti plačilu pri kr. banknih upravah za 5 do 10 tisoč Din za nabavo, s tem da se denar porabi izključno v to svrhu, toda
2. da zadruge vrnejo bika v roku enega leta v dobrem plemenskem stanju, da ga bo moči posoditi drugim interesentom;
3. da od zaroda povrnejo čistokrvne bika, stare vsaj eno leto ali vsaj polkrvne bika;
4. zadruge, ki izpolnijo prvi pogoj po prvem letu dni, morajo vrniti bika v dobrem stanju in zato dobe drugega bika brez ponovnega plačila, tako da vnesejo novo čisto kri. Zadruge, ki izpolnijo pogoje pod 2., smejo zahtevati drugega bika, toda se morajo zopet obvezati, da ga predajo po enem letu ali pa da izpolnijo pogoje, navedene v drugi in tretji točki. Tako morejo zadruge po enem letu obdržati istega bika pod istimi pogoji.

Zadruge, ki izpolnijo točko 3., morajo v roku enega leta vrniti bika ali pa ga obdržati, izpolnjujoč pogoje pod 1. in 2. Ako ne vrnejo bika dobre kakovosti od potomstva, morajo te zadruge vrniti sprejetega bika.

Vsi ti pogoji veljajo tudi za ostale interesente, omenjene v čl. 45. zakona o pospeševanju živinoreje, kakor tudi za občine, ki jim ni moči izpolniti čl. 12. istega zakona o pospeševanju živinoreje, v kolikor imajo na razpolago plemensko živino. Samo v izrednih primerih velike gmotne izgube ali velikega siromaštva se lahko izpregledajo omenjeni pogoji na posebno prošnjo, poslano preko kr. banske uprave ministrstvu za poljedelstvo.

Popravi!

V včerajšnji članek g. ministra Dušana Serneca se je vrnila neljuba pomota, ki kvari smisel. V četrtem odstavku se ima pravilno glisati: »Odkar se je prebudila v našem narodu zavest slovske pripadnosti (in ne zares slovske, kakor je bilo natisnjeno), se je razvijalo vse naše narodno hotenje v znaku jugoslovanstva.«